

De Epiphania domini

¶ **H**ic iam subiūgit causam petitiōis di. (**¶** liceat) id est licitū sit (nos adipisci). i. acquirere (plene). i. perfecte (dona). i. munera (tue gr̄e serenitatis). i. fruosis (actibz). i. opibz (vr̄ q̄squis). i. q̄cūqz (se exercet). i. frequentē se p̄ter z̄ p̄miū (p̄pere). i. festinatēter (in laude horz) scz̄ innocentū (nō fiat solcius herodis) scz̄ in inferno (sz̄ o dñe talis sit tecū eternalt. cū eis dē cateruis). i. turbis innocentū. amē. **¶** Notandū. in l̄ra tangunt̄ duo **P**rimo q̄ liter p̄ vita eterna sit laborandū **S**cdō q̄liter p̄ces sunt fundēde p̄mū tā ḡtū dī. serenitatis actibz. scdm̄. cū dī. herodis vr̄ nō fiat loci. **¶** De p̄mo dē in euā. **P**rimū gr̄ite regnū dei **I**dē p̄uadet apls̄ p̄ ad thessa. v. **S**ine intermissione orare **U**bi dī. glo. sine intermissione orat q̄ debet; horis orat vr̄ a bono ope nō cessat. vr̄ dī. **H**iero. **S**icut militē sine armis exire ad bellū nō puenit. ita z̄ cuiuslibet xp̄iano nō puenit p̄cedere sine orōe. **¶** **T**ū ad bñ orandū duo sunt necēaria. scz̄ t̄ps̄ z̄ loc⁹ **T**emp⁹ dico maturinū ē pueniēs qz̄ tūc hō a curis exterioribz ē remor⁹. vr̄ ps̄. **H**anc astabo tibi z̄ videbo **I**tē **B**er. **D**ulcedo spūs̄ sancti tali hora est ip̄erranda qm̄ aia hois a curis exterioribz req̄escit **S**cdō req̄rit̄ loc⁹. vr̄ quāqz̄ vbiqz̄ sit orandum eo qz̄ vbiqz̄ sunt pericula. tñ sp̄cāliter loc⁹ secretus idone⁹ ē ad orandū. vr̄ **I**sy. **O**ratio in locis puatis optime fundit̄ **I**tē **H**ath. vi. **T**u āt cū oraueris itra cubiculū tuū **I**tē in moralibz **S**i bñ vis orare deū thalamū tibi claude **¶** **D**e scdo nota. qz̄ desperatoz̄ societas ē vitāda. vr̄ **E**cclē. **O**s p̄raui remoue a te. z̄ labia derrahētia sint. p̄culabs te. **O**tra illos dī ps̄. **O**s tuū loq̄bat̄ mendaciū z̄ lingua tua p̄cinebat̄ dolos. sedens aduersus frat̄rē tuū loq̄baris z̄ aduersus filiū matris tue ponebas scādaliū. vr̄ **S**ene. **P**iger nescis q̄ loco mors te expectat **I**tē **T**u in om̄i loco eā expecta. **¶** **E**t ideo **S**alo. in puerbijs loquitur p̄suasuedi. **F**ugias confortia p̄raua **¶** **C**irca terminos nota. qz̄ liceat ē p̄bum impersonale z̄ regit illos duos dros̄ serenitatis actibz a p̄re post **U**bi nota. qz̄ illa p̄ba licet liceat licebat post nūnt̄ aliqui p̄ q̄uis. z̄ licerūt p̄iuctōes. vr̄ **H**erard⁹ **D**ico. p̄ q̄uis liceat licet atqz̄ licebat **I**tē adipiscor ē p̄bum deponētale hñis adeptussum in p̄terito **I**tē exerceo est verbū scdē iugardis cōpositum ab ex z̄ arceo murando a in e. **S**ed p̄pere est aduerbium qualitat̄is.

¶ **H**ic christi omnis christianitas celebret **Q**ue miris sunt modis ornata. cūctisqz̄ veneranda populis **¶** **P**er omnitenentis aduentū atqz̄ vocatōem gentium

¶ **I**stud est canticū aliud quod cantatur in laudē dei in epiphania dñi. **E**t hz̄ duas p̄res p̄ncipales **I**n p̄ma le. **G**re. **I**cit̄ nos ad celebrā dñi tale festū **I**n scdo ostēdit̄ qdā miracula in hoc festo p̄acta **S**cdm̄ ibi. **U**enar⁹. **E**t dī. (ois xp̄ianitas). i. ois xp̄ian⁹ abstractū. p̄ p̄creto (celebret) id ē honoret (festa xp̄i. q̄) scz̄ festa (sunt ornata). i. decorata (mir̄ modis) id ē mirificis opibz (qz̄). p̄ et (venerāda sunt cunctis ppl̄s) **E**t hęc festa xp̄i sunt ornata (p̄ aduentū omnitenentis). i. omnipotentis dei (atqz̄ p̄ vocatōem) scz̄ ad fidem veram vnius dei (gentium) id est gentium

¶ **N**otandum. qz̄ auctor in hac sententia tangit̄ in duo miracula quibz̄

hoc festū est confirmatū. s. stelle apparitio et baptismatis confirmatio de q̄b in
 fra dicitur. **N**ō p̄ter illa duo miracula sunt adhuc tria min⁹ p̄ncipalia que
 etiā rāqunt in ista **P**rimū ē q̄ eodē die. p̄ reuolutōem. xij. ānoz a tpe appa
 ritōis stelle p̄uertit iesus aquā in uinū in chana galilee. Deinde p̄ reuolu
 tione. xvij. ānoz eodē die x̄ps baptisat⁹ ē in iordane. **P**ost h̄ p̄ reuolutōes
 vni⁹ anni eodē die satiavit q̄ncq̄ in illa hoim de q̄ncq̄ panib⁹ et duob⁹ pisci
 bus. **E**t q̄ p̄z q̄ ista miracula nō sunt facta eodē die in nūero. s. eodē die
 in sp̄e. **S**ecō nota. hoc festū cōiter d̄r eph̄ia d̄n̄. t̄m̄ fm̄ tria miracula des
 scribit trib⁹ modis. **P**rimo d̄r eph̄ia q̄li sup̄celest⁹ apparitio. **E**t d̄r ab epi
 q̄d ē sup̄ et phanos apparitio. q̄z tūc desup̄ stella apparuit. **S**ecō vocatur
 phagiphania. q̄z potēria dei apparuit infra comestione p̄uuantū p̄ puer
 sione aque in uinū. et d̄r a phagū grece q̄d est comedere latine. **T**ercio d̄r
 kethphania a beth q̄d ē dom⁹ et phanos apparitio. q̄z ista facta fuit in do
 mo in nuptiis. **Q**uarto d̄r theophania. q̄d interpretat apparitio deitatis. s. s̄
 ue diuinitatis. q̄z eodē die trinitas apparuit in iordane. pater in uoce. fili⁹
 in humanitate. sp̄s s̄c̄s in sp̄e colūbe. et d̄r a theos q̄d ē de⁹. et phanos ap
 paritio. q̄li apparitio rot⁹ deitatis seu diuinitatis. q̄z ḡ dies eph̄ie q̄drus
 plici miraculo ornata est. ideo autor festa d̄t in pl̄.

¶ **H**o declaratōe terminoz nota. mir⁹ a um ē noimē adiectiū deriuatū a
 p̄bo deponērali miroz aris. **I**n miraculū. et ē cui⁹ effect⁹ sc̄s. s. cā ignorat
Ite uenerand⁹ p̄cipiū futuri t̄pis et t̄m̄ fcat passionē. **U**n̄ regula ē in grā
 matica. q̄ p̄ba cōia fcat actōem et passionē s̄c̄. t̄m̄ de p̄cipiis eoz ē q̄dam
 distinctio. q̄z p̄sens p̄cipij et futurū in rus fcat actōem t̄m̄. s. p̄terituz
 in rus fcat actōem et passionē s̄c̄. s. futurū in dus passionē t̄m̄. vii. **P**er ans
 ens et rus s̄c̄ actio fcat. **D**us solū patit. sed per tus vtrūq̄ fcatuz

¶ **U**t natus est christ⁹ est stella magis uisa lucida. **A**t illi nō
 cassam putantes tanti signi gloriā

¶ **H**ic iā autor declarat miracula q̄b hoc festū ornāt. **E**t diuidit̄ in du⁹
 as p̄tes fm̄ duo miracula di. (**U**t). i. post q̄z (x̄ps ē natus. lucida). i. clara
 (stella ē uisa). i. apparuit (mag⁹). i. trib⁹ regib⁹ (at). p̄ s̄z (illi) sc̄z magi (nō
 putātes gloriā). i. clarā noriciā (tanti signi). i. stelle eis apparentis (cassā)
 id est vanā. imo alicuius magne rei fcatuam

¶ **S**ecum munera deferunt. paruulo offerūt vt regi celi quē
 sidus predicat. **A**tq̄ aureo tumidi principis lectulo transito
 christi p̄sepe queritant.

¶ (**D**eferūt). i. deportāt (secū). i. cū eis (munera) sc̄z tria (offerūt). i. sacri
 ficat (paruulo). i. puero x̄po (vt) p̄ tāq̄ (regi celi quē) sc̄z regē (sid⁹) id est
 stella (p̄dicat). i. p̄nūciat (atq̄) sc̄z illi reges (q̄ritāt). i. cū diligētia q̄runt
 (p̄sepe x̄pi. trāsīro). i. p̄rāsīro (lectulo aureo. tumidi). i. sup̄bi (p̄ncipis). i.
 regis herodis. **¶** **N**otandū. in solēmitate hui⁹ festi tres magi cū magno
 comitatu uenerūt hierusalē. s. q̄re hoc p̄tigit assignat. **R**emi. q̄tuoꝝ cās
Prima. q̄z magi cognouerūt t̄ps x̄pi nati. s. locū ignorauerūt. s. q̄z ih̄rlm̄
 erat summū sacerdotiū putabāt q̄ tam egregius puer ibi d̄cleret nate.

De Epiphania Domini

Scda cā. vt eo citi⁹ natiuitatis locū discere possent. cū ibi sapiētes 2 scrt
te residerēt **T**ercia cā. ut etiā iudei tps nati regis nō ignorarēt q d se ex
cusarent. q magi ostēdunt iudeis tps. 2 ecōuerso iudei magi locū pphes
tati dicentes **E**t tu bethleē iuda nō es minima in pncipibz iude. **Q**uar
ta. vt studio magoz pteneret pigritia iudeoz. nā illi vni pphete credides
runt. iudei pō pluribz credere noluerūt. illi querunt regē alienum. iudei pō
ppriū regē spreuerūt. illi venerūt de longinq. isti māserūt in vicino **I**tem
nora sra dē stella. vñ multiplex ē stella quā ipi reges viderūt **P**rima ē ma
terialis quā viderūt in oriente sequētes eā vsq ad locū dñi **S**cda ē stella
spūalis quā viderūt in corde ipoz credēdo firmiter regē regū fore natuz
Tercia stella erat intellectuālis quā viderūt in somno. 2 illa fuit angel⁹
cū eis loqō. nē ad herodē redirēt. 2 de tali dē **B**aruch ppheta iij. ca. **S**t
le dederūt lumē in custo dijs suis. stelle. i. angeli **Q**uarta stella fuit rōna
lis. 2 illa stella fuit beā pgo maria. q dē stella oīm errantiū indicās viam
veritat⁹ **I**ntra stella fuit subalis. 2 illa fuit vnigenit⁹ dei fili⁹. de qua dē
Apoc. vltio. **E**go radix 2 gen⁹ dauid stella matutina. **I**te nota. de ista
stella materiali multe fuerūt opinionones **A**liq em dixerūt eā eē spūscm. ve
idē q apparuit in spē colūbe etiā apparuit in stella **S**3 te. **A**ug. in libro de
mirabi. sacre scripture. c. x. videt velle q fuit angelus q assumpsit talē for
mam. et cōpleto officio suo redijt forma assumpta in materiā piacentem.
S3 **C**ris. narrat se inuenisse in qbusdā libris lies apocritas q erat qdaz
gens in partibz orientaliū sapiens 2 nobilis hñs libros **B**alaā de cuius
stirpe forte erat q ppherauerat dicens. **Q**ues stella ex iacob. 2 cū ista gens
intelligeret q nascere xpo illa stella appareret. curiose inuestigauerūt oriū
ei⁹ vt p ipam cognoscerēt xpm natū de q audierūt q esset de⁹ 2 hō. sal
uator mūdi. 2 rex in deoz **I**deo elegerūt. xij. ex eis. ita q vno decedente
ali⁹ in locū suū subrogaret. 2 illi. xij. dederūt sollicitē psiderare oriū eiusdē
stelle. 2 vt meli⁹ facere possent in qdā monte altissimo in oriente vbi sp
fuit aer purissim⁹ pstruxerūt pulchriū palatiū 2 dederūt eis oīa necāria
et ibi erāt isti duodecim in silērio. orōne. vigilia. 2 abstinentia expectātes 2
deuote pccantes oriū illi⁹ stelle **A**duentente autē tpe natiuitat⁹ xpi 2 ipis
in orōnibz psistētibz in ipa hora noctis medie apparuit sup eos in aere stel
la fulgida 2 pulcherrima in cui⁹ summitate erat imago pueri puuli secuz
ferēs imaginē crucis ex cui⁹ aspectu valde gauisi fuerūt q p suis tpbz
meruerūt illō videre. 2 ostēderūt sapientibz regionis illi⁹ 2 pcpue regibz
q statim arripētes iter venerūt in hierusalē añcedēte eos stella ad puerū
orandū 2 munera offerēdū **E**t hanc opinionē q ad apparitōem tenet scā
mater ecclia. nō q ad alia **S**3 te. **A**ug. vult q ista stella p biennū añ nati
uitatē xpi apparuit. 2 cū magi mirarent reuelatū ē eis p angelū q eēt stel
la natiuitatē xpi quā viderūt 2 de q pōtinue inuestigauerūt. cū q etiā pcor
dat **C**ris. **S**3 an alijs astronomis illa stella etiā apparuit. **R**ūdet q sic
Remigi. s3 iudicauerūt eā eē aliqquā meterolo gicā ipressiōne. nō em p suaz
sciam cognouerūt eē xpm natū in hac stella. alias em plures. inuenissent
astronomos ad inqredū vbi xps nasceret **I**te notādū. autor dē ista xpi
psepe qritant. sup hoc dē glo. q in his pbbis rria tangunt. scz locus 2 tps.
et tribz **P**rimo locus. qz in bethleem iude **S**cdo tps. qz in diebz herodis.

alcolonite. Tercio tribu. qz de tribu iuda Sed venerabil' Beda dr. q' due fuerit ciuitates dicte bethleem. vna fuit in terra zabulon. alia in terra iud' de. z g' dr in bethleem iude. ad dñam bethleem in terra zabulon. **I**te nota il li tres magi obtulerūt xpo regi munera aurū thus z mirrhā. qz magi habebant de puero triplice subam. id sibi tria munera obtulerūt. habuerūt pmo aiam. p qua obtulerūt thus. habuerunt etiā corpus. p quo obtulerunt mirrhā. habuerunt etiā regna p qb' obtulerūt aurū Arabia em̄ auro z diuersis generib' aromatiū abūdat. ideo in qb' pze alijs abūdat dño talia obtulerūt. **T**ū fm̄ beati Gre. aliqd' mysterij in his agebat. Aurum em̄ regi zgruit. thus xpo in sacrificiū dei ponebat. cū mirrhā aūr corp' mortuoz zdit. vñ Tres dñm q̄runt reges tria dona tulerūt. Jaspas fert mirrhā. thus melchior. balthasar aurū. Sz btūs Aug. in sermone quodā de festiuitate huius diei dr. in auro ostēdit regalis potētia. in thure sacer dotalis dignitas. z in mirrhā dñica sepultura. Sed Remi. vult q' qlibet magoz dedit oia tria munera. qlibet aurū. qlibet thus. qlibet mirrhā. z p hoc qlibet eoz regē deū z hoim̄ pdicauit. **E**n Ber. Magi obtulerunt aurū ad pauperis pueri sustentatōem. thus ppter stabuli fetore. mirrhā ppter mēbroz debilitū pueri pforatōem. tūc em̄ fuit impletū illud **T**hobie. xij. **D**es fines terre adorauerūt re. scz magi venientes de longinquo.

Ite nota. p istā oblatōem magoz detem' addiscere satisfactōnem de peccatis. scz de auaricia. p oblatōem auri cū largitōe elemosynaz. de superbā p oblatōem thuris. qz thus designat deuorōem q' opponit supbie. is de luxuria p oblatōem mirrhē. nāqz carnis vicia mortificat z corpus a corruptōne pseruat. qd' facit z castitas q' opponit luxurie.

Pro declaratōne terminoz est sciendū. vt est equocū z hic ponit p postqz. vnde **E**terar. **U**t dic pro sicut pro postqz ponitur illud.

Visa ē participiū p̄teriti t̄pis a videoz. **I**tem castus a um est nomē ad lectiūū deriuatū a casto as are. quod est idem qd' destruo. **I**te transitio aureo lectulo sunt tres ablatiui positi in designatōne consequentie. qz des notant aliquid sequi. scz querere p̄sepe christi. z vnus ablatiuozum est participialis. scz transitio deriuatum a verbo impersonali. scz transitur.

Item magus idem est q' sapiens z attribuitur tribus regibus. q' fm̄ diuersa ideomata halent diuersa nomina. quia magus hebraice dicit scriba. sed grece dicitur p̄thus. latine vero vocatur sapiens. z magus etiam idem est q' maleficus. quia malefici solebant nominari magi. sed tres reges dicunt magi quasi magni sapientia.

Hinc ira seui hostis feruida. inuidi recens rectori genito Bethleem parulos precepit ense crudeli perdere

Hic auroz inuicit p̄tra errorem herodis declarans cōsequens quod factum fuit ex miraculo p̄dicto dicens. **H**inc id est post hoc vel propter hoc (feruida) id est accensa (z recens) id est de nouo facta (ira seui) id est crudelis herodis (z inuidi rectori) id est christo regi (genito p̄cepit. parulos) id est infantes (bethleem) id est in bethleem (perdere) id est occidere z p̄m̄ere (crudeli ense) id est gladio.

De Epiphania Domini

Quod christe quantum patri exercitum. iuuenis doctus ad bella
maxima. populis predicans colligis sugens cum tantum miseris.

Quod christe quantum. i. quantum magnus (exercitum). i. turbam. tu eris (iuuenis doctus). i. instructus (ad maxima bella. colligis patri tuo (predicans populis). i. cum adultus factus esses et predicares populis (cum tu sugens). i. lactans. i. vbera matris (miseris). i. destinaueris (tantum) scilicet exercitum. **N**otandum. herodes dicitur quasi herum rodens. i. odians. **U**nus sciendum. in passionali legitur tripliciter fuisse herodes. **P**rimus dicebatur herodes ascalonita. sub cuius regno deus est natus. et pueri innocentes occisi sunt. **D**e cuius natiuitate legitur in historia scholastica quod eius pater duxit neptem regis arabum in uxorem. de qua habuit filium quem vocauit herodem. et iste a cesare Augusto accepit regnum Iudee. et tunc primo ablatum est sceptrum de tribu iuda. et huic herodi postea nati sunt septem filii duo ex eadem matre quos misit Roma liberalibus studiis imbuendos. **P**ost hoc a studio reuersi sunt. et cum patre ceperunt litigare pro regno. interim christus natus est. **I**tem legitur in passionali. quod herodes audiuit multos iudeos expectare cum gaudio mortem suam. et sic furore repletus. nobiliores iuuenes ex omni iudea collegit et eos in carcere posuit. dicens sorori sue Scio iudeos de morte mea gauisuros. sed cum ipsi emisero omnes istos iuuenes occidas. ut sic omnes iudei propter occisionem iuuenum mortem suam desistant. **C**umque comederet et cultrum in manu teneret videns quod nulla impedimenta haberet seipsum interfecit. quod precipiens sorori eius omnes istos iuuenes eruebat et solutos abire fecit. **S**ecundus dicebatur herodes agrippa. et ille occidit beatum Joannem baptistam propter herodiadem uxorem fratris sui. **T**ercius dicebatur herodes antipas qui regnauit tempore passionis christi. ille idem etiam vincit beatum Petrum in carcere. **U**nus plus. **A**scalonita necat pueros. agrippa iohannem. **A**ntipas christum. claudens in carcere petrum. **I**tem nota circa exclamationem auctoris vult dicere. si christus infans tantos martyres ad patrem misit. quanto plures ipse in cruce viriliter predicando et signa faciendo mittere potuit. quod probatur per locum a minoribus. **S**i illud quod minus videtur inesse inest. ergo etiam illud quod magis. **S**ed querit Crisostomus. nunquid sciebant magi quod in hierusalem regnabat herodes. **R**esponderet quod sic. sed ita considerabant regem futurum quod non timebant presentem. adhuc tamen non viderunt christum. et iam parati erant pro christo mori. fixi enim erant in amore christi. et sic firmati in fide non obstante herodis regimine visitauerunt christum. **S**ubdit Crisostomus. exclamando. **O** beati magi quam conspectum crudelissimi regis prius quam christum cognoscerent christi sunt confessores. **I**tem nota. **S**im Crisostomus. magi viderunt hominem. agnouerunt redemptorem. illuminati in fide. sicut pastores credentes hunc puerum saluatorem mundi quem quesierunt. non enim fuerunt retracti matris pauertate. nec domus ignobilitate. nec ex pueri imbecillitate. scientes quod in tali forma vellent apparere qua posset ab hominibus videri et audiri. depositis coronis aureis. et in terram prostrati adorauerunt vestigium pedum eius. hanc puero reuerentiam primitus ostendentes de tanto beneficio gratias agentes. animas suas in manus eius commendauerunt. ut dicitur **M**atthaei. **E**t procidentes etc. **N**ota. quod seuius idem est quod cruci

delis. Sed colligo est verbum transitivum compositum a con et lego. mutando n in l. z e in i.

Anno hominis tricesimo subtus famuli se incliti inclina-
nerat manus deus. consecrans nobis baptisma in absolutio-
nem criminum.

Nec auctor declarat aliud miraculū siue aliā virtutē p quā pñs festum de-
claratur dices (deus). i. xps (inclinavit). i. humiliavit (se subtus manus
incliti famuli). s. iohis baptiste (tricesimo anno hois). i. siue humanitatis
(consecrans). i. sanctificās (nobis baptisma). i. sacriū fontem (in absolu-
tionem) id est expurgationem (criminum). i. peccatorum originalium

Ecce spiritus in specie ipsum alicis innocue vincturus san-
ctis pre oibz visitat semp ipsius cōtentus mansione pectoris

Ecce spūs scūs (visitat ipsius). s. christū (in specie) id est forma (inno-
cue alicis) id est columbe q̄ est avis innocens (vincturus) scz ipsum christū
donis sue gratie (pre omnibus sanctis) id est sup omnes sanctos (p̄ten-
tus semp mansione) id est in habitaculo (pectoris ipsius) scz christi.

Patris etiā insonuit vox pia. veteris oblita sermonis. pe-
nitet me fecisse hominem. Vere filius es tu meus mihimet
placitus. in quo sum placatus. hodie te mi fili genui.

(**E**tia pia vox patris). s. dei omnipotētis (oblita). i. ad modū obliuiscētis se-
hūs (veteris sermonis) q̄ erat (penitet me fecisse hominem. insonuit). i. audi-
ta ē dices (vere tu es fili? me? placit?). i. placēs (mihimet. in q̄). s. filio (sū
placit?). i. recōciliat?. s. rori generi humano. o. (mi fili ego genui te hodie)

Pro adū circa l. sam. supra dictū est q̄ ista dies ppter tria miracula cele-
braf q̄z vñū tāgit in lra. s. baptisma. **C**irca qd̄ sciedū q̄ dñs n̄r ihs xps
voluit a ioāne baptisari vt vim regeneratiuā tactu carnis sue aqs tribue-
ret. vñ venerabilis **B**eda **C**um tribuit aqs. vt q̄ postea immergeretur inuo-
cato trinitatis noie in baptismo a peccatis tergerent **S**cdo vt nos exēplo
sue hūilitatis instrueret. vñ **M**at h. iij. **J**ohes phibuit xpm dicens. dñe
ego a te decto baptisari z tu venis ad me. **R**ñs ihs dixit ei **S**ine modo
sic em̄ decet nos adūmplere oēm iustitiā. glosa. i. cordis hūilitatē. **T**ertio
vt nobis ianuā celi aperiret. vñ **J**ohis. iij. **N**isi q̄s renat? fuerit ex aqua
et n̄ p̄ alidū elemētū. **D**om q̄ hoc ē ppter multiplicē naturā aque. qz q̄t
p̄tutes hz aqua naturā. cor baptisim? hz spūaliter. **P**rimo em̄ aqua ab-
luit sordes. sic baptisim? abluit peccā. vñ **H**iero. **B**aptisimus est q̄ d̄ dā bal-
neū. qd̄ celestis sponfus ecclie siue p̄parauit. in quo ipse p̄mo balneat? est
vt ex tactu sui corporis vim daret aqs peccata abluēdi. **S**cdo aq̄ extinguit
ignem. sic baptisimus extinguit ignem infernalē. **T**ertio submergit homi-
nem. sic baptisimus submergit dyabolū quantū ad suā ptārem. vt ampli-
us non possit agere nisi p̄ sensus peccati. **Q**uarto aqua irrigat. z inebriat

De Epiphania domini

terram. sic baptismus cor hois irrigat z inebriat. ad faciendū fructum bonoz opey. Quinto aqua dissoluit ariditatē. sic baptism⁹ aperit celum. qz q̄scito puer baptifatus ē. si decedat inuenter celū apertū. cū ante baptismū infernus esset ei apertus. vñ **Ger.** Valde fatuū est dolere de hoc q̄ filij eoz transeunt a societate hoim ad societate angeloz. sed potius tales deheret gaudere. vñ **Seneca.** Potē mortalū stultū ē deslere. Sexto ideo qz aqua ferebat spm dei. vt habet in **Gen.** Spūs ar dñi ferebat sup aquas sic spūs sanct⁹ ad est baptism⁹ vt figuratū ē. qz spūs scūs appuit sup torzdanē in specie colūbe. Septimo. qz sicut aq̄ reficit infirmos. sic etiā baptism⁹ facit filios dei. qd figuratū est in voce patris qñ dixit. **Hic est fili⁹ meus dilect⁹.** Octauo. qz aq̄ recipit imaginē respiciētis. sic baptism⁹ reformat in hoie imaginē dei. qz imago dei in baptism⁹ refulget tanq̄ in speculo. **Itē** notandū in lra dī. innocue altris. i. colūbe. **Unde** colūba in sua natura est innocua. nullū nocementū inferens. simplex z sine felle z vñ maris to suo. sic spūs scūs ē pūctus in deitate cū filio p̄ntus in pectore ipsi⁹ et sunt vñū z idē in deitate. **Itē** lra dicit. veteris oblita zc. **Un** qñ pater in diuinis misit filiū suū incarnari p̄pter inobediētia z transgressione ade voluit de passione quā filius esset passurus. **Dixit** enim penitet me fecisse hoiem zc. z qñ vidit patientiam et humilitatem filij. in eo q̄ baptismū penitentem nobis confirmaret pater fuit in memor verbū prius dicti. sed magis gauisus de humilitate filij dixit. **Hic** est filius meus dilectus zc. **Et** hodie nō sumitur tm̄ pro presenti tpe. s̄z p̄ eterno determinat verbū rōe cuiuslibet tps. **Itē** ales dī. vno a noie ala ale. z sic idē est q̄ auis. **Allo** nō dicit a verbo alo is ere. z sic idē est q̄ nutrit. **Itē** vncurios nō p̄cipiū futuri tps a verbo vngo. **Itē** penitet me fecisse hoiem p̄r ee vna dicio suppones materialiter. z debet declinari. p̄ vna dictione. quia nō supponit pro se nec p̄ suo significato. sed supponit p̄ sermone a celesti patre plaro. s̄z tamē exponēdo illā orationē significanter p̄sonaliter. tunc li penitet deheret teneri in suo significato cōi. z fm̄ aliq̄s sic exponit. penitet me zc. id ē ego penitētia vñ dolore habeo de factione hois. **Et** ista expositio nō valet qz in deo patre nec est penitentia nec dolor. qz est imutabilis z impassibilis igit zc. **Vel** sic exponit. penitet. i. pena tener vel tenebit me p̄pterea q̄ feci hoiem. **Un** dī. penitet in p̄nti. qz p̄sciuat suā passionē nō esse euasibile ex quo nouit oīa ab eterno. **Hec** expositio adhuc fm̄ aliquos nō valet. qz erat verbū patris. nō pater in diuinis nō est passus. z ḡdebet sic expoui. **Penitet** me. i. factio hois fecit mihi patri quandā simulationē penitentie id est taliter ago ac si haberem de factione hois penitētia. vñ videmus q̄ qñ aliq̄s opat aliq̄d op⁹ z si frustrabit in fine suo tūc dolet z penitet. **Sic** sili mō est de deo qñ vidit totū gen⁹ hūanū esse lapsum tūc generauit s̄s bi quādā simulationē pnie. **Sz** diceret aliq̄s p̄tra p̄culā illā me penitet zc. nūq̄ penituit. p̄z sic. qz nūq̄ deliq̄t vñ peccauit. **Sz** nūq̄ penituit. **Rūdet** q̄ hec p̄ba p̄nt sic glosari. xps nūq̄ fecit aliq̄d malū q̄tū ad p̄nti actū. **Et** erant xps nūq̄ penituit in q̄tū xps. penituit tñ q̄tū ad rōem ipsi⁹ rei p̄ ip̄z facre vel quātū ad rōem hois. eo q̄ p̄mus hō p̄ transgressione mādāt ce cidit in eternā dānationez. z ḡ penitet me fecisse hoiem. i. p̄nti facti hois habeo. **Itē** tricesimus est nomen adiectiuū d̄r ueruatū a triginta.

Folium xxvi

Huic omnes auscultate populi preceptorum Amen.

In hac pre autor horat' populū fidelem ad seruiendū deo dicēs (omnes populi auscultate) .i. obedite (huic p̄ceptorum) .s. xpo q̄ hunc diem tot facit choruscare miraculis. **H**orādū ex tra trahit q̄ ois creatura rōnalis tene tur obedire. vt pz p̄ Aug. in li. de tri. z p̄ p̄mētatorē li. de aia. vbi d̄t q̄ potē tia sensitiua debet obedire potētie intellectiue. nā q̄dlibet inferius regibile est a suo superiori. **I**te autor d̄t in textu deū eē p̄ceptorē. vñ ip̄e p̄t dici p̄ ceptor gr̄a factorū. nō solū p̄ntiū. imo p̄teritorū z futuroz. **G**ratia factorū et p̄ceptorū patet in euāge. vbi recitat q̄ ip̄e p̄cepit vinū fieri ex aq̄. **E**tia gr̄a p̄teritorū z futuroz factorū pz p̄ ps dicere. **P**receptū posuit z nō pre terbit. **E**tia q̄dlibet mēbz stabit bene. p̄batū p̄ ps dicente. Ip̄se dixit et facta sunt. ip̄e mādauit z creata sūt. **E**tia rōne factorū futuroz pz in. iij. snaz. vbi d̄t q̄ xps in nouissimo die veniet iudicare seculū p̄ ignē. p̄cēt/ piens mortuis vt resurgant. cuius p̄cepti effectum precedet vox tube. que in aduentu iudicis ab omnibz audietur. **H**ec em̄ tuba non est aliud nisi citatio pemptoria iudicis ad audiēdū sententiā. **C**irca hoc querit̄. cui erit h̄mōi tuba. **R**ūdit **A**p̄c. ostēdēs q̄ archāgeli ip̄si q̄ est p̄nceps et dixit oim̄ angeloz. z tali voce p̄cepta hoies resurgēt incorrupti. z nō om nes ip̄assibiles. sed sine diminutione mēbroz. vt pz de q̄itate resurgen tiū in quarto sentētiāz. **I**te ausculto as. ē verbū neutrale. z dicit̄ a noie uaris z a verbo culto as. qd̄ est frequentatiuū verbum huius verbi colo

Dixit dominus ex basan cōuertā cōuertā in profundū
maris **D**ō dixit z fecit saulū vt strauit paulū z statuē

per verbum suum incarnatum per quod fecit et secula.

Istud est canticum aliud qd̄ cantat̄ ob reuerētiā. b. Pauli apli. prout eius uersio celebrat̄. **E**t diuidit̄ in tres pres. **I**n p̄ma pre autor premie tit̄ p̄phetiā ps. quā dñs locutus ē per os dauid. **S**ecdo ex ista p̄phetia des clarat̄ saulū deuiationē. qua in tenebris ābulauit. nesciens quo irer donec lumē veritatis agnosceret. **T**ertio p̄mēdat̄ b̄m̄ paulū. p̄pter diuinam dis pensationē z primā p̄dicationē quā exercuit post uersionē. **S**ecda ibi. qd̄ dū impugnar. **T**ertia ibi. hinc lingua tuoz. **Q**uantū ad primū dicit sic (**D**ñs) scz deus pater (dixit) id est predixit. s. per p̄phetas dauid. **E**go conuertā rē. s. ipsum paulum (ex basan) id est de fide sua mala (cōuertā) in quā eum (in profundū maris) id est ad agnitionē vere fidei. **S**ed vide inferus causam hui' expositionis. immo aliam expositionem. **S**equitur deinde in textu (quod) id est quam p̄phetiam. dominus deus (dixit) id est predixit scz diu ante tempus sancti pauli (et fecit) id est perfecit eaz in san cro paulo (vt) pro postq̄ (strauit) id est prostrauit (saulum) in terram (et statuē) id est instituit (paulum) et hoc dico (per verbum suum) id est filiū (incarnatum) id est hominem factum (z per quod) scz verbum dominus deus (fecit) id est creauit (secula) id est omnia que sunt in celo z in terra. **N**otandum in littera p̄citur (dixit dominus ex basan) q̄ illam pz